

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor.	12 frt.
Félévre.....	12 kor.	6 frt.
Negyedévre.....	6 kor.	3 frt.
Egy óra.....	2 kor.	1 frt.
Egyes szám.....	8 fill.	4 kr.
Vidékre.....	10 fill.	5 kr.

Megjelenik mindennap korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓ-HIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETESEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek.

Nyilttér soronként 40 fillér.

A pénzes levélhordó gyilkosai az esküdtszék előtt.

Főtárgyalás a redutban.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, ápril 19.

Harmadik nap.

A helyszíni szemle.

A mint előző rendkívüli kiadásunkban közöltük, a tárgyalást az elnök 11 órakor 1 óra időtartalomra felfüggesztette. Ez idő alatt tartották meg a bíróság tagjai és az esküdtök a helyszíni szemlét a Grébe-féle házban a György Zsuzsa eseléd-leány vallomásának valódiságára vonatkozólag. György Zsuzsa ugyanis azt vallotta, hogy midőn a zajra az emeleti folyósó korlátján kihajolt, látta, hogy Bürger az ablakon menekülni akar, a gyilkosok azonban visszarántották.

A szemle tehát erre az aktusra szorított e-upán és beigazolódott, hogy a korlátot kihajolva csakugyan látható, a mi a szobában, az ablak közvetlen közelében történik.

Az idő a szemle alkalmával is borús volt kissé, de nem annyira, mint mikor a gyilkosság történt.

Tanukihallgatások.

A tárgyalást déli 12 órakor folytatták, még pedig a tanukihallgatásokkal. Az első tanu **Biró András** volt.

Elnök: (Mintán figyelmeztette a tanut, hogy a tegnapi letett esküje erre a vallomásra is kiterjed, megkérdezte tőle.)

— Találkozt-e ön 1901. év május 1-én reggel Friedrichel, mikor a katonabanda ébresztőt fújt az utcákon.

— Nem találkoztam.

— Hát másodikán?

— Akkor sem, nem láttam.

— Hallja ezt Friedrich?

— **Friedrich:** (A szemébe mondja a tanunak) De igen is találkoztunk 1-én. Reggel a Mikó-utcában, délután meg a monostori sörházban. Bebizonyítom Bauer Gézával is. Ő is magukkal volt.

— Nem találkoztam magával. Nem is láttam.

Az elnök délután 3 órára elrendelte Bauer Géza beidézését.

Várady dr. védő: (Tanuhoz) Állítása szerint a Hózába indultak reggel, hogy kerültek hát a Mikó-utcába, majd pedig a monostori sörházba?

Tanu: Az ifjúsággal mentem, mely körmenetet rendezett. Tényleg a Hózába indultunk, de a dörzség szétkergetett. Így kerültünk a Mikó-utcába.

Fischer Adolfné tanu hallgatták ki ezután a **Pali néni** gyilkolása ügyében beidézett tanuk közül. E kihallgatást azért eszközölte az elnök soron kívül, mert Fischer rosszul lett, s távozásra kért engedélyt.

Elnök: Mikor adott Ön kölesön Friedrichnek pénzt?

Tanu: Mikor az udvarunkra költöztek, 15 frtot adtam neki. Azt mondta, hogy üzletet nyit és szerszámokat akar vásárolni.

Az elnök ezután a 15 frtos köleséről szóló kötvény ügyében intéz kérdést a tanuhoz, mire az kijelenti:

— Ha levágják a nyakamat, még akkor sem tudom megmondani.

Tanutól bevették az esküt s azután hazaboesátották.

Elnök most a Vajdáné elleni gyilkossági kísérlet ügyében a vizsgálóbíró-sághoz érkezett posta és távirtda hivatali átiratot olvastatta fel.

A postaigazgatóság több helyi lapból értesült a Kinizsi-utcai gyilkossági kísérletről. A tudósításokban benne volt a **Hampel Gyula** névre feladott utalvány története is. Az átiratban a posta arról értesítette a törvényszéket, hogy az utalvány két koronával megterhelve május elsején lett feladva a II. számú (vasúti) postahivatalnál. Az utalványt Bürgernek osztották ki kézbesítés végett. **(Ugy lát-szik, hogy Friedrich már akkor Bürgerre utazott.)**

Az átirat fölolvasása után az elnök fölmutatta az utalványokat, még pedig úgy a **Hampel**, mint a **Kovács Albert** névre szólókat és fölolvasta a szelvényekre írt szöveget.

Elnök (Friedrichhez): Na látja, ez a két szöveg majdnem ugyanegy. Ha nem maga írta mind a kettőt, hogy történhetett meg az, hogy majdnem szóról-szóra, betűről-betűre egyező. Az kép-telenség, hogy két ember ennyire egyformán gondolkozzon!

Friedrich: Én nem írtam.

Elnök: (Szöveshöz) Mondja meg csak Szöcs, mikor közölte magával Friedrich először, hogy jó volna egy postást el-tenni láb alól?

Szöcs: 1901. év május közepe táján.

Elnök: Határozottan emlékszik, hogy a hó közepe táján volt? Nemde 1-én, mikor a banda jár!?

Szöcs: Nem.

— Már akkor is mondta Friedrich, hogy a postást megakarja gyilkolni?

— Mondta! Tőlem azt kérdezte: „akarsz-e sok pénzt keresni?” Azt feleltem: „Akarok”. „Akkor estére gyere le a **kisparkba**, egy fontos tervet közlök veled.” — mondá ő. Ez a beszélgetés a műhelyben történt, Hermann urnál, a hol akkor dolgoztam. Este a parkban el-mondta tervét, Nekem kellett volna a patika-helyiséget kivennem, hol a tervet keresztül akarta vinni. Nem álltam rá, mert mint Hermann ur vallomásából is tetszik tudni, akkortájt jól kerestem.

Elnök (Friedrichhez): Látta, maga már hónapok óta foglalkozott a tervvel, tehát gyilkolni akart és nemcsak elszé-ditemi. Ön megakartá ölni a postást és erre már hónapokkal azelőtt elhatározta magát. És a mi Kinizsi-utcában a véletlen folytán nem sikerült, az, fájdalom, sikerült az Unió-utcában. Miért tagadja hát még tettét. A tanuk tévedhetnek, de az írás, az megmarad, azt nem lehet le-

tagadni. Ezekon az utalványokon a maga kezeirása látható.

Friedrich az elnök meggyőző beszéde dacára sem akarja beismerni, hogy a **Hampel Gyula** névre kiállított utalványt ő írta és ő is tette postára; sem azt, hogy Vajdánét, ki utjában állott terve keresztülvitelénél, el akarta tenni láb alól. Friedrich tagadása folyamán a következőket mondja:

— Beismerném, ha én tettem volna. Mért ne tenném, hisz az nem is gyilkosság, mert Vajdáné nem halt meg, hanem csak egyszerű gyilkossági kísérlet... Aztán, hogy mentem volna én oda gyilkolni semmi nélkül? Mivel akartam volna megölni Bürgert, ki ismert?! Én nem is tudtam csak az eset után, midőn az „Ujság”-ban olvastam, hogy hol van a Kinizsi-uta.

Védekezése közben Szabóra is kitért, mire Szabó felemelkedett s zsebke-dőjével szemét dörzsölve, Friedrichre szólt:

— Nem igaz, velem nem beszéltél a gyilkosságról soha. Pizsokság ilyeneket állítani, s engem szegény családos apát eltemetni. (Beszédét fuldokló hangon folytatja, mintha zokogna) Szegény gyermekeim! Szegény családom! Az utcára juttattátok, üzletemet tönkretettétek, s most gyermekeim apját is el akarjátok vesztetni.

Szabó folyton szeméit törli, de midőn leveszi a zsebkendőt, hire pora sincs a köny-nek, csupán vörösek a szeméi a sok dörzsöléstől. Ugy látszik, hogy eddigi konok tagadás a mellett most ilyen eszközökkel akar hatni bír-vára és a közönségre. Az előbbire nem tudjuk milyen hatást tesz, de az utóbbinak nemhogy színelmát szerezné meg, hanem színelmészké-désével még gyűlöltebbé teszi magát.

Az elnök Szabót a következő szavakkal szakítja félre:

— Én nem akarom magát önvédel-mében gátolni, de a miket most mon-dott, azok már rég letárgyalt dolgok.

Az irásszakértők az utal-ványokról.

Kolozsvári dr. és Óváry Kelemen dr. irásszakértők véleménye következett ezután a három utalványra vonatkozólag. Elsőnek Kolozsvári dr. mond véleményyt.

Arra a meggyőződésre jutott — mondá — véleményében — **hogy az utalványokon levő irások egy és ugyanazon kéztől származnak: a Friedrich kezétől.** Ezt bizonyítják: a betűk alakjai, vetése, kapcsolása, az egy-más közötti távolság.

Óváry dr. szerint a teljes azonos-ságot nem lehet megállapítani, mert hisz nyolc hó időköz volt a kettő írása kö-zött, azt azonban **meglehet állapítani, hogy egy és ugyanazon kéztől ered-nek.** Az észlelt eltérések magyarázat-ukat Friedrich kedélyállapotában, az izga-tottságában lelik. Az utalványnak — a, e, k, r, t, — betűi jellemzően magukon hordják Friedrich karakterisztikus voná-sainak a bélyegét.

A tárgyalást az elnök, egy óra után kevésel, délután 3 óráig felfüggesztette.

Délutáni tárgyalás.

Elnök a tárgyalást délután 3 órakor megnyitván elsőnek **Pataki Jenő** drt hallgatja ki.

Elnök: Emlékszik dr. ur, hogy a múlt év május 3-a után Vajda Jánosné az ön segélyét vette igénybe.

Tanu: Nem emlékszem.

Elnök: (a jelenlevő Vajdánéhoz) Mikor ment oda a doktor urhoz?

Vajdáné: Ugy 3 óra után.

Tanu: Határozottan nem emlékszem. Lehet, hogy járt nálam. Ha a sérülés nagyobb lett volna, akkor emlékezném.

Vajda Jánosné sérülései.

Elnök: Felkéri **Kenyeres** orvosszakértőt, hogy mondjon véleményt Vajda Jánosné sérüléseiről.

Kenyeres dr. szerint nincsen megállapítva semminemű sérülés. A mennyeiben azonban a torok szorítása olyan lett volna, hogy az ujjak a fülek mögé kerültek, az ilyen szorítás nem alkalmas az élet megszüntetésére. Most már nem konstatálható, hogy milyen volt a sérülés. Miután hosszabb ideig tartó eszméletlenség fenn nem fogott, a gyógyulás rövid idő múlva bekövetkezett volna. A vérzés nem elegendő a sérülések megállapítására.

Ezután **Kerekes** dr. terjeszti elő véleményét. Az eddigi adatokból — úgy mond — nem állapítható meg a sérülés minősége. Vajda Jánosné megvizsgálását tartja szükségesnek.

Elnök: Vajda Jánosné megvizsgálását elrendeli.

Tanács József gyógyszerész a következő tanu.

Elnök: Emlékezik, volt-e üres helyiség a Kötő- és Unió-utcasarki patikában.

Tanu: Igen, múlt év április 15-étől ez évi március 15-ig.

— Rosz helyiség-e az?

— Gyenge.

— Keresték-e azt a helyiséget?

— Igen, mert alkalmas volt az mindenféleképpen.

Elnök: Látja Friedrich! e tanuvalomlás is megerősíti Szöcs vallomását.

Friedrich: Kérem, Szöcs mondhatja azt.

Tanut megesketik.

Elnök elrendeli az irásszakértők véleményének előterjesztését, a Friedrich által a Vajdáné előtt felmutatott névjegyre írt szövegre vonatkozólag.

Kolozsváry és **Uváry** irásszakértők a névjegyre írt szöveget Friedrich irásának tartják.

Elnök: Friedrich! A szakértő urak azt mondják, hogy a névjegy az ön írása. Hát mégis ott kellett lennie Vajda Jánosnéénál?

Friedrich: Én soha semmiféle névjegyem nem viseltem magamnál.

Elnök: Szöcs, ez a névjegy a magáé volt?

Szöcs: Igen. Szemébe mondja Friedrichnek, hogy ő adott neki egy névjegyem, mikor Hermannal dolgoztak együtt. Az orvosszakértők ezalatt megvizsgálták Vajda Jánosnéét és előadják véleményüket.

Kenyeres dr.: A sértett azt mondja, hogy a sértés következtében 2 hétig nem tudott dolgozni. A baloldalon találtak egy sérülést. Sértett azt mondja, hogy ezt akkor szenvedte. Ez feltehető. Nyelve is megsérült és vérzett, a mi fojtogatásnál gyakrabban előfordul. A sérülések nem voltak súlyos természetűek.

Megkérdezettvén, hogy ily támadás halált okozó lehet-e és hogyan következhet be a halál. — **Kenyeres** azt feleli, hogy a halál kétféleképpen következhetik be, vagy rögtöni idegrázkódással, vagy hosszabb idő múlva.

Kerekes dr. szerint a szorítás sértett életét veszélyeztette és a halál is bekövetkezhetett volna.

Szereday Aladár kéri az elnököt,

hogy Szöcstől kérdezze meg, kinek adta a többi öt névjegyét. És volt-e tanujár-mikor Friedrichnek adott egyet.

Elnök a kérdést fel fogja tenni.

Bauer Gézá, Friedrich tanuját hallgatja ki az elnök ezután.

Elnök: A múlt évben, május 1-én, emlékszik milyen mulatságon vett Ön részt?

Tanu: A Lövöldében ülés volt és azután elmentünk a monostori sörházba. Körülbelül nyolezan voltunk, Szabó is ott volt.

— Friedrich nem volt ott?

— Nem.

— Hát az ülésen ott volt?

— Nem láttam.

— Egész nap nem látta Friedrichet?

— Nem.

Friedrich bizonyítgatja, hogy találkozott tanuval.

A tanu egész határozottan állítja, hogy nem látta Friedrichet s ezt neki szemébe is mondja.

Tanut a törvényszék megesketette.

Az elnök ezután elmondja, hogy a rendőrség özv. **Ignác** Mártoné halála alkalmával nyomozott s ezzel kapcsolatban hallgatták ki Vajda Jánosnéét.

Felolvastatván a járásbírósg átíratát — megállapítja, hogy Vajda Jánosné feladta a rendőrségön panaszát. A járásbírósg az ügyet megszüntette mert ismeretlen tettes ellen nem járhat el.

— **Szöcstől** kérdezi: Mily évszám van a névjegyem, mert az ki van huzva?

Szöcs: 1901. 6 darabot vettem akkor. Egyet Friedrichnek adtam, a többi nem tudom kinek. Talán valamelyik segédársam emlékezhetik rá. Lehet, hogy a kofferemben van.

Elnök: Elrendeli a koffer átkutatását.

Egy esküdt Friedrich azt mondta, hogy talán **Friderich**-nek adta.

Szöcs: Ő nem tudja azt.

Elnök: Friedrichnek adott belőlük legelőször?

Szöcs: Igen, mindjárt, a mint elkészült a hat darab.

— Mikor.

— Husvét előtt. A másikat talán később adtam oda **Friderich** Gyulának.

Elnök elrendeli **Friderich** elővezetését.

*

A mentőállomás részéről kihallgatják **Meltzer** Imrét, a ki legelőször kezelte Bürgeret.

Meltzer elmondja, hogy az egyetemre akart menni, mikor hallotta, hogy a Gräbe-féle házban gyilkosság történt. Be akart menni, de nem vállalkozott senki arra, hogy vele bemenjen. Mikor másodszer bement, már akkor ott voltak **Zsigmondy** dr. állomásparancsnok és **Anka** dr. ezorvos. Elmondja továbbá, hogy milyen állaponban találták meg Bürgeret és hogyan fogtak a kezeléshez. A kancsóhoz senki sem nyult, annak üvegdarabjait legfőljebb elrúgták. Látták, hogy a sebesülés feltétlenül halálos. **A táská a levélhordó nyakába volt akasztva és mi vettük le.**

— Ki vette le?

— Vagy **Zsigmondy** dr., vagy **Szatmári**, a ki ott segédkezett.

— **Ügyész:** Menynyi ideig voltak ott?

— **Tanu:** 10—15 perczig.

Tanut megeskették.

*

Benel János dr. szintén bement a Bürger gyilkosság a hírére a Gräbe-féle házhoz, de akkor már be volt kötözve az áldozat s ezért nem is ment be a szobába. Kihallgatását mellőzik.

Zsigmond József dr. véletlenül szintén arra járt, a nagy zajra figyelmessé lett és bement. Segédkezett is a bekötésnél. Üvegdarabokat nem látott.

Zvorényi Antal orvosnövendék, mint mentő vonult ki a Bürger meggyilkolása alkalmával a színhelyre. Már be volt kötözve Bürger. Üvegdarabot ő sem látott.

Pityer Ernő orvosnövendék szintén mint mentő vonult ki a színhelyre. Üveg-

darabokat látott, de az üveg nyakát nem látta.

Tamási Bálint orvosnövendék mint mentő kivonult a Gräbe-házhoz. Üvegdarabokat ő is látott, de az üveg nyakát nem látta. Ezt az egy tanut megesketette a bíróság.

Teleky László dr. nem vonult ugyan ki a színhelyre, de a mikor a mentők beszállították Bürgeret, ő vette kezelés alá. Egyes csontdarabokat eltávolított, a haját leborotválta. Üvegdarabot sehol sem találtak a Bürger fején. Tanut megesketik.

Szereday esküdt kérelmére Bürger helyzetére vonatkozólag, hogy hogyan feküdt a földön: újból kihallgatja az elnök Meltzert.

Elnök: Mondja el milyen helyzetben feküdt Bürger?

Meltzer: Bürger az ajtó előtt feküdt fejjel az ablak felé. Annyira az ajtó közelében feküdt, hogy az ajtót mikor kinyitották beleütközött a testébe.

Elnök: Üvegtörmelékem nem találtak a Bürger ruháján? Hát a vértócsában?

— Nem.

Ezután **Szatmári** Jánost hallgatják ki újból. Ujabb kihallgatása azért vált szükségessé, mert első ízben azt monddta, hogy **György** Zsuzsa nem láthatott be a gángról a szobába. A szemle megállapította, hogy jól beláthatott. **Szatmári** újból állítja és bizonyítja, hogy **György** Zsuzsa nem láthatott be a véres eset színhelyére.

Elnök: De hiszen maga György Zsuzsa kiáltására jött hátra az udvarra.

Tanu: Igen, de ha György Zsuzsa látta volna, hogy mi történik, leszaladt volna és akkor Bürger ma is élne.

P. Horváth esküdt Milyen helyzetben feküdt Bürger a földön?

Szatmári: Fejjel az ablaknak, lábbal az ajtónak. Láttam az üveg nyakát is. Én minden üvegdarabot eltettem és így lehet, hogy az üveg nyakát is megfogtam, mert véres volt a kezem.

Hunwald: A dr. Ankáné legénye azt vallja, hogy szemben állottak György Zsuzsával, mikor a lármát hallották és ekkor megfordult György Zsuzsa s kiabálni kezdett. Tehát ő csak lármát hallott, de nem látott semmit még, a mikor kiáltott. Ekkor együtt futottak le György Zsuzsával az udvarra és így fedezték fel a tettet. Ezt a legényt György Mihálynak hívják, kéri ennek kihallgatását.

A bíróság elrendeli György Mihály kihallgatását.

Ügyész (Szatmárihoz): Megfogta-e ön az üveg nyakát?

Szatmári: Arra nem emlékszem tisztán.

Az elnök **Szatmári** kihallgatása után a tárgyalás folytatását holnap, vasárnap reggel 9 óráig elhalasztotta.

A vádlottakat visszakísérték az ügyészség Farkas-utcai fogházába.

Ez alkalommal is egylovas berkoesikon vitték őket a esendőrök. A hol elhaladtak, mindenütt óriási néptömeg várta. Az iskolás gyermekek és a néptömeg futva kísérte a kocsikat. A fogház előtt szintén nagy néptömeg verődött össze.

A ma délelőtti tárgyalásról harmadik kiadásunkban fogunk részletes tudósítást közölni.

FELELŐS SZERKESETŐ

DR. PAPP JÓZSEF

LAPTULAJDONOS:

GOMBOS FERENCZ